

Dels prehistòrics als "guiris"

• Des del neolític, l'Alt Empordà ha acollit la presència de nousvinguts. Grecs i romans van ser els primers pobladors més estables de la zona

• Actualment hi ha turistes de pràcticament totes les nacionalitats europees que multipliquen per cinc la població habitual de la comarca a l'hivern

J.M. BERNILS

Comencem el mes d'agost i l'Alt Empordà es troba en plena temporada turística. La comarca resulta atractiva per passar-hi les vacances per a molta gent -la població estimada a l'estiu a tota la Costa Brava nord pot arribar al mig milió de persones- però resulta que aquest atractiu és molt llunyà en la història. Abans que al nostre litoral hi arribessin els primers turistes -grups de barcelonins vestint calça blanca, a començaments del segle passat, a Roses i a l'Escalade, per exemple-, homes i dones prehistòrics ja havien escollit aquesta zona per viure-hi.

En la cronologia establerta pels arqueòlegs Josep Tarrús i Galter i Júlia Chillida i Sánchez, en el seu llibre *Els monuments megalítics* (Quaderns de la *Revista de Girona*, número 37. 1992), s'estableix que entre els anys 4300 i 3800 a.C. en l'etapa coneguda com a neolític

Les oportunitats alimentàries del territori, juntament amb la situació geogràfica van ser determinants per als primers assentaments

El turisme representa la principal font de dinamització econòmica de la comarca'

antic epicardial, es va registrar un increment dels hàbitats a l'aire lliure i en coves, situant-se entre els anys 3330 i 2700 l'aparició dels primers sepulcres de corredor a l'Alt Empordà.

En tota aquesta època, la zona costanera de la comarca -sensiblement diferent de l'actual, geogràficament parlant- va ser molt important. L'element més significatiu d'aquest assentament van ser les oportunitats alimentàries que presentava el territori -la pesca era una d'aquestes-, juntament amb el clima. Un fet, aquest darrer, que determina, precisament avui, els atractius turístics del nostre litoral amb uns hiverns relativament curts i unes temperatures suaus la resta de l'any. No és d'estranyar, per tant, l'existència d'antics poblats, des d'èpoques prehistòriques, a zones molt properes al litoral, com Roses i Palau-saverdera.

Grecs i romans

A la Costa Brava hi veiem, actualment, turistes de totes les nacionalitats però dels primers que van venir ara no n'arriben gaires. Ens referim als grecs. Aquest poble mediterrani tenia un nivell cultural i de civilització molt superior i disposava d'una especial habilitat per a l'art de navegar. Els seus assentaments a casa nostra són ben coneguts: Rhodes i Emporion (Roses i Empúries), tots dos a

L'Alt Empordà rep mig milió de turistes a l'estiu

Alguna vegada s'han posat a pensar quants habitants té la zona litoral de la comarca a l'estiu? Doncs resulta que, si fa no fa, mig milió. Almenys això és el que dona la suma de la població estimada a l'estiu que han facilitat els ajuntaments dels nou municipis que configuren la Costa Brava empordanesa. Es a dir, pràcticament es multiplica per cinc la població normal de la comarca.

Portbou, per exemple, passa de 1.400 habitants censats a uns 1.700, ja que disposa de poques places hoteleres i el turisme de segona residència és molt reduït. On les xifres es comencen a multiplicar és a Colera, que salta dels 600 habitants censats a uns 5.000 estiuencs. Més espectacular és el creixement de Llançà, que si durant l'hivern té uns 4.000 habitants, a l'estiu els multiplica per 10, és a dir, arriba als 40.000. El municipi veí, el Port de

la Selva, passa, per la seva banda, de 900 habitants a 30.000 persones residents a l'estiu.

Si deixem la Mar d'Amunt i anem cap al cap de Creus i la badia de Roses, trobem unes xifres d'ocupació encara més espectaculars. Així, a Cadaqués, hi ha uns 2.600 habitants censats, mentre la població estimada a l'estiu és de 60.000 persones. A Roses gairebé es multiplica per deu, és a dir, dels 15.000 habitants als 110.000 residents. Aquesta és la quarta població de la Costa Brava que supera els cent mil habitants. En primer lloc, hi ha Lloret de Mar (160.000), seguit de Platja d'Aro (130.000) i Blanes (120.000).

Finalment, ens trobem amb Castelló d'Empúries i el complex residencial d'Empuriabrava, que tenen 8.000 habitants censats i uns 80.000 residents. Cal observar, aquí, el fet que si sumem les xifres de l'eix Roses-Castelló arribem

la badia empordanesa. Es calcula que la seva primera presència a casa nostra data del segle VIII a. C.

Uns segles més tard arriben un altres "turistes", ens referim als romans. La seva presència, segons els estudiosos, arrenca de les relacions amb Cartago (Cartagena). En concret, els tractats signats els anys 348 i 228 a. C. van establir els límits territorials i les influències de les dues potències, la romana i la dels ibers hispànics.

La Costa Brava, per la seva realitat geogràfica, va quedar sota la jurisdicció romana. El que avui entenem com a Catalunya era la província Tarraconense dels romans, amb uns límits que anaven des dels estanyes de Salses, a la Catalunya Nord, fins a la desembocadura de l'Ebre. Els antics nuclis grecs van passar a ser assentaments romans, com ho evidencien les restes, la documentació i els estudis de què es disposen.

D'aleshores ençà és evident que han passat segles i la història ha deparat molts avatars al litoral empordanès. No és, evidentment, la intenció ni l'objectiu d'aquest reportatge fer-ne un tractat exhaustiu. Tot el contrari. Al llarg d'aquest estiu el que intentem és apropar-nos a fets, personatges, costums, anècdotes... en definitiva, a explicar històries de la nostra Costa Brava que són poc conegudes, que amb el pas dels temps han anat oblidant-se, o, simplement, anecdòtiques. Unes pàgines que es reforcen aquest mes d'agost.

gairebé als 200.000 residents durant la temporada d'estiu. Finalment ens trobem amb els 1.600 habitants de Sant Pere Pescador, que passen a ser 40.000 a l'estiu, tot recordant que aquest municipi és el que té més places de càmping de la comarca, concretament més d'1.000. I a l'Escalade, que tenen uns 7.000 habitants a l'hivern, passen a uns 70.000 al pic de l'estiu.

En el conjunt de tota la Costa Brava es calcula que, a l'estiu, hi resideixen més d'un milió de persones, cosa que posa en evidència que la meitat del turisme que hi ha al litoral gironí passa les seves vacances a l'Alt Empordà. Val a dir que aquestes xifres són eminentment orientatives i, en la majoria dels casos, procedeixen dels càlculs realitzats pels respectius ajuntaments a partir del volum d'escorbarreries que es recullen i del consum d'aigua potable